

Provinciale Commissie Landelijk Gebied

Beleidsadvies aan het college van Gedeputeerde Staten

Datum PCLG behandeling: 19 november 2021

Onderwerp: Strategische Grondnota Natuur Netwerk Nederland

Overwegende dat:

- Het doel van de Strategische Grondnota Natuur Netwerk Nederland (Grondnota NNN) is om tot een gedragen werkwijze te komen voor het realiseren van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) in Fryslân.
- Dit in de eerste plaats van belang is voor het behalen van de internationale doelstellingen voor de Kader Richtlijn Water en Natura2000.
- Deze werkwijze daarnaast perspectief biedt voor het behalen van de provinciale ambities voor het NNN.
- Deze nota op basis van meerdere gesprekken met (een afvaardiging van) de PCLG, de gebieds- en grondcommissies is aangevuld en aangepast.
- In deze nota de zorg- en aandachtspunten ten aanzien van een meer dwingend instrumentarium zijn verwerkt.
- Deze nota op 16 februari 2022 ter besluitvorming voorligt in Provinciale Staten.

Is de PCLG gevraagd:

- 1) Om advies te geven op de gehele Strategische Grondnota NNN.
- 2) Om advies te geven op het voorstel als GS aan PS adviseert om te kiezen voor optie 3: 'horizon 2035: maximaal vrijwillig met uitzicht op andere instrumenten voor KRW en Natura2000'.

De PCLG merkt het volgende op ten aanzien van:

De doelstelling:

- Dat de opgave van het NNN als resultaatsverplichting wordt gezien met als prioriteit de internationale verplichtingen N2000 en KRW, en dat daarom realisatie (aankoop of functiewijziging en inrichting) van het NNN in 2027 gereed moet zijn. Om dit te behalen is hiervoor meer capaciteit, een beter instrumentarium en zijn meer financiële middelen nodig.
- Duidelijk moet zijn of het behalen van de natuurontwikkelingsopgave in het Natuurpact een resultaats- of inspanningsverplichting is.
- Het van belang is dat naar het Rijk kan worden aangetoond dat je als provincie er alles aan gedaan hebt om de realisatie van het NNN te halen.

De wijze waarop deze doelstelling gerealiseerd kan worden:

- Veel hectares qua natuurdoeltypen door een boer beheerd kunnen worden. Dit proces kan mogelijk versneld worden, door boeren op eigen gronden deze natuur te laten beheren. Het is wenselijk om een strategie uit te denken om partijen hiervoor te interesseren. Hierbij kan gefaciliteerd worden in onder meer kennis om natuur te ontwikkelen.
- Kansen voor natuurontwikkeling kunnen worden gecreëerd als helder is wat een boer nodig heeft om mee te kunnen werken. Het gaat hierbij vaak om voldoende beschikbare ruilgrond en voldoende financiële middelen voor bedrijfsverplaatsing.
- Het goed is om niet alleen te focussen op het aankopen van grond. Om tot resultaat te komen moet ook worden gekeken naar andere mogelijkheden zoals de afwaardering van grond, pachtconstructies. Ofwel meer creativiteit, meer flexibiliteit, meer anticiperen op kansen die zich voordoen en inzetten op particulier natuurbeheer.
- Door simpele en snelle oplossingen in te zetten om het ruilen van grond te bemoedigen.

Wat is nodig:

- Dat naast uitvoeringscapaciteit bij de Provincie of een andere organisatie, er ook minstens zoveel capaciteit nodig is in de gebieden zelf. Deze benodigde capaciteit in deze gebieden gefaciliteerd zal moeten worden.
- Er meer mandaat en middelen beschikbaar moeten zijn voor de grondaankopers, zodat er ook snel geacteerd kan worden als een grondeigenaar grond aanbiedt.
- Er meer gebruik gemaakt kan worden van de wettelijke instrumenten, naast vrijwillig en dwingend, om tot een goed resultaat te komen. Daarbij zal vooral ingezet moeten worden op de ambitie, waar de energie zit om dit te realiseren, en niet door het inzetten van eventuele juridische trajecten.
- Voor het behalen van de KRW doelstellingen vaak snippers grond nodig zijn. Deze snippers zijn voor de boeren ook belangrijk. De mogelijkheid wordt geopperd om tot een andere waardebeoordeling te komen om zo tot een succesvoller resultaat in 2027 te komen.
- Belangrijk is dat er een gedegen analyse komt, waar de 'stoppers', 'uitbreiders' en de 'omvormers' zitten. Dan kan gemakkelijker een ruilproces worden gestart.

Geeft de PCLG de volgende adviezen mee:

- De verantwoordelijkheid voor het behalen van de doelen bij een bredere groep c.q. organisaties dan alleen de Provincie Fryslân neer te leggen.
- De lijn in de strategische nota grond NNN om te vormen naar een overkoepelende Nota, die dan ook van toepassing kan zijn op alle provinciale opgaven in het gehele landelijke gebied, zodat de steeds terugkerende discussies over grond kunnen worden voorkomen.
- De insteek te kiezen van wat de boer nodig heeft, en niet sec vanuit de natuurdoelstelling het gesprek aangaan. Dit vraagt andere type mensen, vanuit de gedachte 'als je doet wat je deed, dan krijg je wat je kreeg'. Hierdoor kan een win-win ontstaan, en is er waarschijnlijk veel meer mogelijk op gebied van realisatie van meerdere doelen waaronder natuurrealisatie.
- Gebruik te maken van de mogelijkheid om de allerlaatste hectares, die nodig zijn voor een groter aaneengesloten gebied, te onteigenen.
- De koers vast te houden t.a.v. de realisatie van het NNN. Tegelijkertijd wel realistisch te zijn in de haalbaarheid van de doelen, gelet op beschikbare capaciteit en middelen. Daarbij zou het instrument onteigening kunnen worden toegepast. Vooral om gebruik te kunnen maken van de extra faciliteiten die het proces van onteigening met zich mee brengt, namelijk de mogelijkheid om een eigenaar schadeloos te kunnen stellen en dus een hogere vergoeding te kunnen bieden. Dit past bij optie 3, maximaal vrijwillig met uitzicht op andere instrumenten voor KRW en N2000.

De PCLG adviseert positief op de Strategische Grondnota Natuur Netwerk Nederland, waarbij:

- ✓ Complimenten worden geuit voor de Nota die er nu ligt en alle suggesties/adviezen die hierin verwerkt zijn.
- ✓ Bovengenoemde opmerkingen en adviezen worden meegenomen voor het vervolg.
- ✓ De voorkeur wordt uitgesproken voor optie 3+. Deze plus betreft het commitment op de te behalen doelstelling t.a.v. de realisatie van het gehele NNN.

Leeuwarden, datum 19-11-2021

Voorzitter, D. Hoogland

Secretaris, mevr. M. van Alphen-Hellinga

